

‘Voor je onmisbare zakdoekje,’ zeg ik, want ze heeft vaak een loopneus en tranende ogen. Bij het passen in de winkel lette ze er alleen maar op of er zakken op de trui of het vest zaten. Die konden nog zo mooi zijn, zonder zakken wilde ze die niet.

‘Koffie, Sien?’ Ze heeft zich omgedraaid - haar rollator laat ze staan - en is al op weg naar het keukentje. Maar halverwege draait ze zich om, schuifelt terug naar de eettafel, glijdt op haar vaste stoel, pakt haar leesbril en haar loep en staart naar een uitgeknipt artikel dat op tafel ligt.

‘Dit stond in De Leeuwarder. Teerstra staat er ook op,’ en ze legt haar wijsvinger op een nogal vage foto. Ik buig me over het knipsel en herken onze zomergroenteboer. Het artikel gaat over de reddingboot van Schiermonnikoog en de bemanning ervan door de jaren heen. Teerstra was een van hen. Een bonk van een kerel die dagelijks langs de zomerhuizen fietste om bestellingen op te nemen, zijn juten tas aan het stuur. Op een dag stond mem in het keukentje bij de gootsteen haar bovenlijf te wassen - een badkamer hadden we daar niet - toen tot haar verrassing de keukendeur open knalde en Teerstra plompverloren in de deuropening stond en riep: “Goedemorgen, mevrouw, weer volop groente vandaag!” Ze wist niet hoe snel ze haar hemd aan moest krijgen toen ze zag dat hij belangstellend naar haar borsten keek! Dat “volop groente” was trouwens lichtelijk overdreven: sla, boontjes en blikken appelmoes. Meer was er destijds niet te krijgen op het eiland.

Ik lees het artikel vluchtig door. ‘Je mag het wel meenemen, hoor, ik heb het al gelezen!’ roept ze van achter het schotje dat de keuken van de kamer scheidt.

Als we eenmaal zitten met ons kopje koffie en het vertrouwde stuk koek, dat er bij haar nog steeds makkelijk inglijdt, staat ze alweer op. ‘Even mijn hoortoestel halen,’ lacht ze. ‘Een mens heeft wat apparaten nodig als hij oud wordt!’ En weg strompelt ze. Weer zonder rollator. Na wat gefriemel met het gehoorapparaat, en nadat het piepkleine batterijtje twee keer op de vloer

is gevallen en weer door mij is opgeraapt, ('Het is ook niks voor ouwe mensen, die kleine dingetjes!') en ze haar koek en koffie op heeft, vraag ik: 'Heb je nog pijn?' Ze is onlangs gevallen.

'Och, het valt wel mee.' Dat is mem. Pijn in haar lijf en een glimlach op haar gezicht. Dat is in vijftiennegentig jaar niet veranderd.

Ik besluit het over een andere boeg te gooien. Ik weet hoe ze het zwemmen mist, nu ze zo oud is. Net als haar favoriete eiland Schiermonnikoog. Ze wil er niet meer heen, ook niet met ons. Ze koestert de herinnering aan de tijd dat ze alles nog kon. 'Je hebt me wel eens verteld dat jullie in de Eems zwommen vroeger, toen er nog geen zwembad was.' Aan dat zwembad heb ik goede herinneringen. Harmke Wagenborg, haar moeke en mijn beppe, leerde me daar zwemmen. Als ik aan haar denk, voel ik nog haar warme, ronde armen om me heen die naar lavendel roken en me een veilig gevoel gaven.

Ze knikt. 'Met mijn moeder, die we moeke noemden, zwommen we daar tussen de middag, mijn broers en ik. Mijn pa ging nooit mee.' Haar blik zwerft naar het raam, naar een voor mij onbereikbare verte.

Haar korte antwoorden zijn informatief, maar ik wil meer. Het hele verhaal, de geuren en de kleuren! Dus moet ik anders gaan vragen.

Haar wangen hebben vuurrode blosjes. Ze is weer thuis, op de dijk aan de Eems, en de overledenen zijn daar ook.

'Wat je mij nu vertelt en door de jaren heen hebt verteld, vind ik prachtig,' zeg ik, 'want het is ook mijn geschiedenis. Je zou er een boek over kunnen schrijven!'

Ze kijkt op een manier die ik zuinig zou noemen, en zegt: 'Houd jij je nou maar bij je boek over Ghana!'

'Maar serieus, mag ik jouw verhalen ooit eens gebruiken?' Plannen vormen zich doorgaans snel in mijn hoofd.

'Je doet maar,' zegt ze met een scheve grijns, 'als ik het maar niet mee hoeft te maken!'

En zo is het allemaal begonnen.

TWEE JAAR NA HAAR DOOD, zie ik haar onverwachts in al haar levendigheid terug. We fietsen in Delfzijl op de Singel heen en weer, op zoek naar het hotel dat we hebben gereserveerd, en komen voor een gebouw te staan dat er niet uitziet als een hotel, maar wel het juiste huisnummer heeft. Het lijkt een school. 'Dat is het ook geweest,' zegt mijn partner. 'Kijk maar.' En hij wijst op een plaque aan de zijmuur waarop staat: Singelschool.

En opeens duikt ze op, en sta ik oog in oog met een verlegen ogend meisje met grote bruine hertenogen in een wit gezichtje. Ze heeft een brede mond, waar wel een eierdopje rechtop in kan staan, zoals ze ooit vol trots beweerde. Ze is van gemiddelde lengte en heeft lichtbruin, lang haar met een donkerblauw fluwelen lint erin. Ze houdt haar hoofd een beetje schuin en ik zie piepkleine lichtjes in haar ogen, als vlammetjes van waakzaamheid.

Ze loopt met ons mee, als we het hotel binnenstappen en de lange, brede gang inlopen, met aan weerskanten voormalige klaslokalen. Ik volg haar over de koele tegels naar een van de klaslokalen, want zij weet de weg. Ze blijft in de deuropening staan als we onze fietsen neerzetten. Nooit eerder heb ik geslapen met mijn fiets naast mijn bed, maar zij schijnt dat doodnormaal te vinden. De dame van de balie trouwens ook. 'Zo kunnen jullie dure fietsen niet gestolen worden,' zegt ze. Het meisje blijft kijken hoe wij onze bagage uitpakken en even later loopt ze met ons mee het stadje in.

De dijk is niet meer wat ik me herinner, en we blijven even beduusd staan. Vóór ons en aan beide kanten, strekt zich een brede boulevard uit met moderne kunstwerken. Wel mooi en imposant, maar het is even wennen. Even verderop een aange-